

УКРАЇНА

ВИЩА РАДА ЮСТИЦІЇ

ТИМЧАСОВА СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ
З ПЕРЕВІРКИ СУДДІВ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

ВИСНОВОК

24 жовтня 2014 року

Київ

№ 7/02-14

Тимчасова спеціальна комісія з перевірки суддів судів загальної юрисдикції (далі – Комісія) у складі: Мойсика В.Р. – головуючого, Галабали М.В., Варишка П.В., Кармазіна Ю.М., Лавренюка М.Ю., Мачужак Я.В., Смирнової К.І., Соловйової М.М., Щотки С.О., розглянувши матеріали перевірки щодо судді Шевченківського районного суду міста Києва Пономаренко Наталії Василівни,

встановила:

До Комісії надійшла заява Остапенка Андрія Григоровича від 06 серпня 2014 року (реєстраційний номер О-2350/0/7-14 від 08 серпня 2014 року) про проведення перевірки судді Шевченківського районного суду міста Києва Пономаренко Наталії Василівни у зв'язку із порушенням нею норм законодавства України під час розгляду справи № 761/2416/14-п про притягнення Особа-1 до адміністративної відповідальності на підставі статті 122-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП) у зв'язку із невиконанням водієм вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу.

Остапенко А.Г. в заяві зазначив, що Особа-1 був учасником масових акцій протесту з 21 листопада 2013 року, а саме 29 грудня 2013 року, і на Особа-1 постановою судді Пономаренко Н.В. від 05 лютого 2014 року за результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами строком на 3 місяці.

За твердженням Остапенка А.Г., суддею Пономаренко Н.В. при винесенні постанови допущено низку істотних порушень норм процесуального права, зокрема, статей 39, 122-2, 247, 251 КУпАП, та порушено вимоги законодавства щодо неупередженого розгляду справи.

На думку заявника, Особа-1 зазначеного правопорушення не вчиняв, інформація про його перебування у місці і в час, які вказані в адміністративних матеріалах, не відповідають дійсності. Незважаючи на це, а також на Особа-1 незгоду з протоколом про адміністративне правопорушення в судовому засіданні та наявність свідка, який міг підтвердити невідповідність викладених

у протоколі про адміністративне правопорушення обставин дійсності, суддя Пономаренко Н.В. винесла незаконне та упереджене рішення про визнання Особа-1 винним у вчиненні зазначеного правопорушення та накладення адміністративного стягнення.

Такі ж доводи Особа-1 виклав у апеляційній скарзі на постанову суду від 05 лютого 2014 року.

Суддею Пономаренко Н.В. надіслано на адресу Комісії письмові пояснення, у яких зазначено, що підготовка до розгляду та сам розгляд вказаної справи проводились судом у відповідності до вимог статей 278-279 КУпАП. В судовому засіданні Особа-1 було роз'яснено права як особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, зокрема, подавати докази, заявляти клопотання, користуватися юридичною допомогою, натомість він на неодноразові пропозиції суду повідомити про осіб, які можуть бути викликані та допитані судом як свідки (зокрема і щодо допиту зазначеного в його заяві Особа_2) щодо обставин справи, а також зробити відповідні запити ніяких клопотань не заявляв, інші прізвища та адреси свідків не повідомляв, весь зміст його пояснень викладено у відповідній постанові від 05 лютого 2014 року, а письмові заперечення долучено до матеріалів справи, їх було прийнято до уваги, викладено та описано у постанові. Крім того, Особа-1 запрошувався до підрозділу ДАІ МВС, однак не з'явився і ніяких пояснень під час складання протоколу не надав. Також суддею Пономаренко Н.В. у своєму поясненні вказано, що під час розгляду справи у неї не було підстав не довіряти обставинам, викладеним у протоколі, оскільки вони не були спростовані жодним належним і допустимим доказом, тому відповідно до вимог статей 283-285 КУпАП України було винесено постанову від 05 лютого 2014 року про притягнення Особа-1 до адміністративної відповідальності. Разом з тим під час розгляду справи в апеляційній інстанції Особа-1 не наполягав на розгляді його апеляційної скарги по суті, а звернувся із заявою про звільнення його від адміністративної відповідальності на підставі Закону України від 21 лютого 2014 року. Апеляційний суд міста Києва постановою від 05 березня 2014 року скасував постанову суду першої інстанції та закриття провадження по справі саме на підставі пункту 5 частини першої статті 247 КУпАП України – видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення. Суддею окремо зазначено в поясненні, що постанова від 05 лютого 2014 року фактично не виконувалась і застосування адміністративного стягнення, як і стягнення судового збору, не відбулись. Тому суддя Пономаренко Н.В. вважає, що нею було дотримано всіх вимог законодавства України під час розгляду даної справи, жодним чином не було порушено присягу судді та правил суддівської етики.

Особа-1 був присутній на засіданні Комісії та підтримав доводи своєї заяви. Суддя Пономаренко Н.В. 21 жовтня 2014 року надіслала на адресу Комісії заяву з клопотанням розглянути заяву Особа-1 у її відсутності за участі її представника Особа-11, що був присутній під час розгляду заяви та підтримав заперечення, що викладені у письмовій заяві судді Пономаренко Н.В.

Комісією встановлено наступне.

23 січня 2014 року до Шевченківського районного суду м.Києва надійшли адміністративні матеріали про порушення Правил дорожнього руху стосовно Особа-1. Розгляд справи було призначено суддею Пономаренко Н.В. у встановлений статтею 277 КУпАП п'ятнадцятиденний строк на 05 лютого 2014 року та завчасно викликано в судові засідання Особа-1.

Згідно копії справи про адміністративне правопорушення відносно Особа-1 за ст. 122-2 КУпАП № 761/2416/14-п, провадження № 3/761/821/2014, адміністративні матеріали містили протокол про адміністративне правопорушення від 18 січня 2014 року, складений старшим інспектором ДАІ Особа_3, рапорт старшого інспектора ДПС Шевченківського району Особа_4 від 29 грудня 2013 року, роздруковка фотографії транспортного засобу, державний номерний знак АА9227ІТ, облікову картку приватного АТМ, державний номерний знак АА9227ІТ, дві інформаційні картки про адміністративне правопорушення вчинені Особа-1 28.09.2009р. та 07.11.2012р., повідомлення про запрошення до підрозділу Державтоінспекції МВС Особа_5 від 09.01.2014р. та 15.01.2014р., повідомлення про запрошення до підрозділу Державтоінспекції МВС Особа-1, список поштових відправлень відділу ДАІ Шевченківського РУ, пояснення громадян Особа_6 та Особа_7 від 18.01.2014р., інформацію про видачу посвідчення водія Особа-1 13.06.2003р.

29 грудня 2013 року старший інспектор ДПС ДАІ Шевченківського РУ ГУ МВС України в м. Києві старший лейтенант міліції Особа_4 склав рапорт на ім'я начальника ДАІ ГУ МВС України в м. Києві полковника Особа_8, в якому зазначив, що під час несення служби по вулиці Богатирській о 13 год. 36 хв. за порушення пункту 9.5 Правил дорожнього руху було подано жест про зупинку за допомогою свистка та жезла автомобілю «Фіат», номерний знак АА 9227 ІТ, але автомобіль не зупинився та продовжив рух далі в бік вулиці Полярна, дану інформацію по радіозв'язку передано до чергової частини полку ДПС ДАІ.

Відповідно до пункту 21-1 частини першої статті 11 Закону України «Про міліцію», міліції для виконання покладених на неї обов'язків надається право зупиняти транспортні засоби в разі порушення Правил дорожнього руху водіями.

Пунктом 13.1.1 Інструкції з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 27.03.2009 № 111 та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 червня 2009 за № 576/16592 (далі – Інструкція № 111), передбачено, що однією з підстав для зупинення працівником Державтоінспекції МВС транспортних засобів є порушення водіями Правил дорожнього руху. Таке ж право передбачено пунктом 7.3 Інструкції № 111.

Пунктом 9.5 Правил дорожнього руху визначено, що подавати звукові сигнали у населених пунктах забороняється, крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді. Однак, у матеріалах справи про адміністративне правопорушення немає жодних даних про те, що Особа-1 притягувався до адміністративної відповідальності за порушення пункту 9.5 Правил, вчинене 29.12.2013р. Відсутні дані про складення протоколу

про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 125 КУпАП України (інші порушення правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 121-128, частинами першою і другою статті 129, статтями 139 і 140 цього Кодексу), відсутні дані про реалізацію органами внутрішніх справ наданих статтею 222 КУпАП повноважень щодо розгляду справи про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 125 КУпАП та накладення адміністративного стягнення.

Обставина, чи було притягнуто Особа-1 до відповідальності за порушення п.9.5 Правил дорожнього руху 29 грудня 2013 р. не досліджена судом. Відсутність доказів притягнення Особа-1 до адміністративної відповідальності, передбаченої статтею 125 КУпАП України за порушення п. 9.5 Правил ставить під сумнів достовірність відомостей, зазначених у рапорті старшого інспектора Особа_4 та наявність підстав зупиняти транспортний засіб у зв'язку із порушенням водієм Правил дорожнього руху. Суддею, всупереч вимогам статті 280 КУпАП, обставини порушення Особа-1 п. 9.5 Правил, про які зазначено у рапорті, що мають значення для правильного вирішення справи, не з'ясовано. Оцінка рапорту, як доказу, здійснена з порушенням вимог статті 252 КУпАП, не ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні обставин справи в їх сукупності. Внаслідок чого суддею безпідставно, всупереч вимог статті 251 КУпАП, визнано рапорт, в якому Особа-1 навіть не зазначений, письмовим доказом вини Особа-1у вчиненні адміністративного правопорушення.

18 січня 2014 року старшим інспектором ВДАІ Шевченківського РУ ГУ МВС України в м. Києві капітаном міліції Особа_3 з посиланням на зазначений рапорт складено протокол про адміністративне правопорушення. Як зазначено у протоколі, громадянин Особа-1, керуючи 29 грудня 2013 року о 13 год. 36 хв. в місті Києві по вулиці Богатирській, 3, автомобілем марки «Фіат Добло», державний номерний знак АА 9227 ІТ, не виконав вимогу працівника міліції про зупинку транспортного засобу, яка подавалась за допомогою жезла та свистка, та, не зупиняючись, продовжив рух в напрямку міста Вишгород.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про міліцію», міліції для виконання покладених на неї обов'язків надається право перевіряти у громадян при підозрі у вчиненні правопорушень документи, що посвідчують їх особу; затримувати осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, для складення протоколу, якщо це питання не може бути вирішено на місці, на строк до трьох годин; у випадках, передбачених законом, складати протоколи про адміністративні правопорушення, тимчасово вилучати посвідчення водія.

Частиною першою статті 260 КУпАП передбачено, що у випадках, прямо передбачених законами України, з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення

допускаються адміністративне затримання особи, вилучення речей та документів, у тому числі посвідчення водія.

Згідно з вимогами частини першої статті 265-1 КУпАП у разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, за яке відповідно до цього Кодексу може бути накладено адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права керування транспортними засобами, працівник відповідного підрозділу Міністерства внутрішніх справ України, що забезпечує безпеку дорожнього руху, тимчасово вилучає посвідчення водія до набрання законної сили постановою у справі про адміністративне правопорушення, але не більше ніж на три місяці з моменту такого вилучення, і видає тимчасовий дозвіл на право керування транспортними засобами. Про тимчасове вилучення посвідчення водія робиться запис у протоколі про адміністративне правопорушення.

Крім того, відповідно до вимог Інструкції № 111 при порушенні учасником дорожнього руху Правил дорожнього руху працівник підрозділу ДПС уживає заходів щодо припинення адміністративного правопорушення (пункт 15.1.1); проводить заходи по тимчасовому затриманню транспортного засобу (пункт 15.1.2); тимчасово вилучає посвідчення водія у випадках, передбачених чинним законодавством (пункт 15.1.3).

З матеріалів справи вбачається, що жоден із передбачених КУпАП та Інструкцією № 111 заходів забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення, які є обов'язковими для працівника ДПС ДАІ, не вживались. Не проводилося адміністративне затримання особи, затримання транспортного засобу, тимчасове вилучення посвідчення водія. І це при тому, що згідно з вищевказаним рапортом старшого інспектора Особа_4 інформацію про правопорушення було передано по радіозв'язку до «ЧЧ полку ДПС ДАІ».

Даних про те, чи відповідає дійсності вказана в рапорті інформація про подальше інформування про вчинене правопорушення, хто конкретно в ДПС ДАІ прийняв цю інформацію, як саме нею розпорядився, і які заходи було вжито у подальшому у матеріалах справи відсутні.

Відповідно до пункту 16.1 Інструкції № 111, працівниками підрозділів ДПС допускається переслідування транспортних засобів з особами, які не виконали вимогу працівника міліції про зупинку. Даних про переслідування транспортного засобу працівниками органів ДПС ДАІ у справі немає, що свідчить про те, що автомобіль не переслідувався і заходи до припинення правопорушення та встановлення порушника не вживались.

Відповідно до пункту 16.3.9 Інструкції № 111, переслідування водіїв, які допустили незначні порушення правил, або коли небезпека порушення минула, не проводиться. У таких випадках про порушення повідомляється на наступний за напрямком руху порушника маршрут патрулювання (пост). Про вчинене правопорушення складається рапорт, який по закінченні роботи передається до підрозділу з адміністративної практики для відповідного реагування. Подальше складання протоколу про адміністративне правопорушення в цьому випадку не передбачене.

З метою складення протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості скласти його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, порушника може бути доставлено в міліцію працівником міліції. Доставлення порушника має бути проведено в можливо короткий строк (частина восьма статті 259 КУпАП).

Однак, у ході вивчення матеріалів справи будь-яких даних про вжиття заходів з метою встановлення особи порушника (водія), доставлення його до міліції для складання протоколу про адміністративне правопорушення працівниками ДПС ДАІ безпосередньо після його вчинення не здобуто.

Таким чином, правових підстав для складення протоколу про адміністративне правопорушення від 18 січня 2014 року стосовно Особа-1 про порушення ним пункту 2.4 Правил дорожнього руху (невиконання вимоги про зупинку) не було, оскільки складення протоколу на підставі рапорту не передбачено, рапорт містить непідтвержені дані щодо факту порушення водієм пункту 9.5 Правил дорожнього руху. Незважаючи на вищенаведене, суддею Пономаренко Н.В., в порушення пунктів 2 та 4 частини першої статті 278 КУпАП, при підготовці справи до розгляду питання про правильність складення протоколу та інших матеріалів справи, зокрема, рапорту, та про витребування необхідних додаткових матеріалів з органу ДАІ не вирішено.

Протокол про адміністративне правопорушення стосовно Особа-1 складено старшим інспектором ДАІ Особа_3 через 20 днів після складення рапорту інспектором Особа_4 про подію правопорушення, що є неприпустимим з точки зору вимог частини першої статті 254 КУпАП, частини восьмої статті 259 цього Кодексу та пункту 4.1 Інструкції № 77, зміст яких вказує, що складення протоколу пов'язується з моментом і місцем вчинення та виявлення правопорушення, а при неможливості це зробити на місці така фіксація порушення відбувається в міліції після доставлення порушника у можливо короткий строк, як того вимагає законодавство, але цього зроблено не було.

Незважаючи на те, що протокол складено лише на підставі рапорту, між зазначеними в цих документах даними мають місце суттєві розбіжності. Так, у рапорті старшого інспектора ДПС Особа_4, на підставі якого було складено протокол про адміністративне правопорушення, особу порушника Правил дорожнього руху не вказано взагалі. В подальшому у протоколі про адміністративне правопорушення від 18 січня 2014 року, складеному старшим інспектором Особа_3, суб'єктом правопорушення зазначено саме Особа_1. При цьому жодного доказу (документу), який би підтверджував дані про те ким, коли, в якому порядку і за яких обставин було встановлено, що саме Особа_1 перебував за кермом автомобіля в місці і в час, вказаному у протоколі, тобто, яким чином працівниками ДАІ було ідентифіковано водія, у справі немає. У рапорті вказано, що після того, як автомобіль не зупинився, він продовжив рух в бік вулиці Полярна, а в протоколі зазначено, що він продовжив рух у напрямку міста Вишгород. Це свідчить про те, що під час фіксації факту порушення працівник ДПС ДАІ не встановив особу водія. Тому твердження у протоколі про те, що, згідно рапорту, саме Особа_1 не виконав вимоги про зупинку, не відповідає дійсності та є припущенням.

Відповідно до частини першої статті 254 КУпАП про вчинення адміністративного правопорушення складається протокол. Частиною першою статті 256 КУпАП передбачено, що у протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються, окрім іншого, відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (у разі її виявлення). У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви свого відмовлення від його підписання (частина третя статті 256 КУпАП).

При складенні протоколу особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснюються його права і обов'язки, передбачені статтею 268 цього Кодексу, про що робиться відмітка у протоколі (частина четверта статті 256 КУпАП).

Такі ж дії передбачені Інструкцією з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 лютого 2009 року № 77 і зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 квітня 2009 року за № 374/16390 (далі – Інструкція № 77), пунктом 4.1 якої встановлено, що у разі виявлення правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху працівник Державтоінспекції МВС, відповідно до статті 255 КУпАП, складає протокол про адміністративне правопорушення (додаток 5), копія якого під підпис вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснює порушникові його права і обов'язки відповідно до статті 63 Конституції України та статті 268 КУпАП.

Однак, всупереч указаним вимогам КУпАП та Інструкції № 77, у протоколі немає підпису особи, що притягається до адміністративної відповідальності, про ознайомлення з місцем, часом розгляду справи та про роз'яснення їй прав і обов'язків. Під час складення протоколу Особа_1 як особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, права та обов'язки працівниками ДАІ не роз'яснено, протокол складено у його відсутності, що є грубим порушенням закону. У протоколі не вказані інші необхідні дані - відомості про документ, на підставі якого встановлено особу Особа_1, його місце роботи, громадянство.

Більше того, протокол складено на бланку застарілої форми, яка не враховує останніх змін у чинному законодавстві, що є неприпустимим порушенням закону. Так, протокол про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху складається за формою, затвердженою Додатком 5 до Інструкції № 77 (в редакції наказу МВС від 02 червня 2009 року № 242, із змінами, внесеними наказом МВС від 14 травня 2012 року № 422). Складений протокол не відповідає змінам, внесеним наказом МВС від 14 травня 2012 року № 422.

Незважаючи на допущення працівниками ДАІ вищевказаних порушень, суддею Пономаренко Н.В., в порушення пунктів 2, 4 частини першої статті 278

КУпАП, при підготовці справи до розгляду питання щодо правильності складення працівниками ДАІ протоколу та інших матеріалів справи про адміністративне правопорушення, а також щодо витребування необхідних додаткових матеріалів не вирішено. Під час розгляду справи суддею, всупереч вимогам статті 280 КУпАП, вищенаведені обставини, пов'язані з діями працівників ДАІ щодо оформлення правопорушення, встановлення особи порушника, додержання вимог законодавства у цій процедурі (за наявності з їх боку явних порушень закону) не з'ясовано, хоча вони мають суттєве значення для правильного вирішення справи. У порушення статті 252 КУпАП, оцінка доказів, а саме протоколу про адміністративне правопорушення, не ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні обставин справи в їх сукупності. Як наслідок, всупереч статті 251 КУпАП, суддею безпідставно визнано указаний протокол належним письмовим доказом вини Особа_1

Наявні у справі інформаційні картки про адміністративні правопорушення, вчинені Остапенком Андрієм Григоровичем, жодним чином не підтверджують вчинення ним правопорушень 29 грудня 2013 року, не свідчать про повторне вчинення однорідного адміністративного правопорушення впродовж року, що, відповідно до статті 35 КУпАП, могло би бути обставиною, що обтяжує відповідальність за адміністративне правопорушення.

Долучені до адміністративних матеріалів інформаційні картки належним чином не засвідчені, фактично є комп'ютерними роздруківками з бази даних без підтвердження достовірності інформації. Інформаційні картки стосуються фактів 2009 року щодо порушення вимог дорожніх знаків, розмітки на автомобілі ДЕУ та 2012 року щодо порушення Правил дорожнього руху пішоходами. В інформаційних картках зазначено, що рішення по адмінпротоколах від 29.09.2009 та від 08.11.2012 прийнято відповідно 28.09.2009 та 07.11.2012, тобто на день раніше, ніж складались протоколи, що є неприпустимим і таким, що викликає обґрунтовані сумніви щодо достовірності наданих ДАІ до суду даних. В інформаційних картках у розділі «рішення по адмінпротоколу» в графах «вжиті заходи», «стягнення», «дата виконання» взагалі не вказано жодних даних.

Наявна в адміністративних матеріалах «Облікова картка приватного АМТ» на автомобіль «Фіат Добло Панорама», не засвідчена у встановленому порядку, містить інформацію про автомобіль та його власника Особа_5, проте не містить жодних даних про Особа_1.

Незважаючи на це, суддя Пономаренко Н.В. у своїй постанові, всупереч вимогам статті 280 КУпАП, не з'ясувала вищезазначені обставини у справі, які мають значення для її правильного вирішення, в порушення вимог статей 251, 252 КУпАП, внаслідок неналежної оцінки доказів безпідставно і необґрунтовано визнала інформаційні картки про адміністративне правопорушення та облікову картку приватного АМТ доказами вчинення Особа_1 адміністративного правопорушення.

До матеріалів справи також долучено три «повідомлення про запрошення до підрозділу Державтоінспекції МВС», які працівники ДАІ

практикували у даному випадку. Два з них від 9 та 15 січня 2014 року адресовані Особа_5, власнику автомобіля, і одне – Особа_1.

Кодекс України про адміністративні правопорушення та Інструкції № 77 та № 111 з додатками до них, що є законодавчими актами, якими має керуватись працівник ДПС ДАІ при складанні протоколу, не передбачають повноважень запрошувати осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності, шляхом надіслання їм повідомлення про запрошення для складання протоколу про адміністративне правопорушення та тимчасового вилучення посвідчення водія. Може мати місце лише виклик особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, що допускається на стадії розгляду справи, а не на стадії складання протоколу. В разі ухилення від явки цю особу може бути піддано приводу органом внутрішніх справ (міліцією), про що прямо вказано у частині другій статті 268 КУпАП. В даному випадку незаконні дії міліції щодо виклику осіб відбувались саме на стадії складання протоколу. Тому, з огляду на вимоги частини другої статті 19 Конституції України, начальник відділу ДАІ Шевченківського РУ ГУ МВС України в м. Києві підполковник міліції Особа_9, який підписав повідомлення про запрошення, діяв не на підставі, не в межах і не у спосіб, що передбачені Конституцією і законами України.

Виклики від 9 та 15 січня 2014 року до відділу ДАІ власника транспортного засобу Особа_5 для складання протоколу про адміністративне правопорушення, а в подальшому виклик його брата Особа_1 з цією ж метою свідчать про те, що тривалий час працівники ДАІ не знали, хто саме був за кермом автомобіля в грудні 2013 року, а відсутність в матеріалах справи даних про те, яким чином водієм (і порушником) визнано у протоколі саме Особа_1, вказує на припущення щодо особи правопорушника при складанні протоколу.

Незважаючи на вищенаведене, суддя Пономаренко Н.В. у своїй постанові, всупереч вимогам статті 280 КУпАП, не з'ясувала вищезазначені обставини, які мають значення для правильного вирішення справи, в порушення вимог статей 251, 252 цього Кодексу безпідставно і необґрунтовано визнала повідомлення про виклик до відділу ДАІ доказом вини Особа_1.

Про невідповідність вимогам закону дій працівників ДАІ свідчить і факт залучення до складання протоколу про адміністративне правопорушення стосовно Особа_1 двох понятих Особа_6 та Особа_7, в яких працівники ДАІ відібрали пояснення.

Участь понятих при притягненні осіб до адміністративної відповідальності чітко регламентується, зокрема, передбачена їх участь при проведенні особистого огляду та огляду речей в порядку статті 264 КУпАП. Натомість статтями 254-256 КУпАП, якими визначено підстави та порядок складання протоколу про адміністративне правопорушення, а також окреслено коло осіб, які мають право його складати та визначено зміст протоколу, не передбачено участь при складанні протоколу про адміністративне правопорушення понятих. Не передбачають можливість участі понятих при складанні протоколу також Інструкції № 77 та № 111.

Зміст відібраних у понятих пояснень вказує на те, що вони, пенсіонери, які без документів, що посвідчують особу, були 18 січня 2014 року у районному відділі ДАІ, засвідчили факти про «неодноразове» запрошення та неприбуття до міліції Особа_1. Відповідь на запитання, звідки пересічним понятим-пенсіонерам стало відомо про неодноразовість запрошень до міліції та неодноразовість неявки Особа_1 матеріали справи не дають. Крім того, з адміністративних матеріалів вбачається, що ці свідчення не відповідають дійсності, оскільки Особа_1 запрошувався лише один раз, а двічі запрошувався його брат, що є власником автомобіля.

Незважаючи на вищенаведене, суддя Пономаренко Н.В., за наявності явних суперечностей в матеріалах справи, всупереч вимогам статті 280 КУпАП, не з'ясувала вищезазначені обставини у справі, в порушення вимог статей 251, 252 цього Кодексу, внаслідок неналежної оцінки доказів безпідставно і необґрунтовано визнала протокол про адміністративне правопорушення, складений у присутності двох понятих, належним письмовим доказом вини Особа_1.

Стосовно наявності у справі фотоматеріалів, що можуть бути визнані доказом вчинення адміністративного правопорушення, Особа_1 у своїй заяві до Комісії наголосив про відсутність відео та фотоматеріалів, які б підтверджували, що він 29 грудня 2013 року на вулиці Богатирській, 3, о 13 годині 36 хвилин керував автомобілем «Фіат Дабло» державний номерний знак АА 9227 ІТ та не виконав вимогу працівника міліції про зупинку.

Суддею Пономаренко Н.В. у своєму поясненні від 24 вересня 2014 року вказано, що «зазначення в скарзі про відсутність фотоматеріалів не відповідає дійсності, оскільки спростовується наявним в матеріалах справи фотозображенням з камери відео спостереження (а.с.3)».

Водночас вивчення матеріалів справи вказує на правомірність тверджень заявника і безпідставність доводів судді. У справі (а.с. 3) є фотозображення зазначеного автомобіля, але на ньому вказано лише назву вулиці Богатирська, а не «Богатирська, 3», як про це вказано у протоколі про адміністративне правопорушення від 18 січня 2014 року. На цьому фотозображенні час фотофіксації автомобіля зазначено «14:02:27», тобто о 14 годині 02 хвилині, а не о 13 годині 36 хвилин, як це вказано працівниками ДАІ в рапорті від 29 грудня 2013 року і протоколі від 18 січня 2014 року. Фотозображення не підтверджує наведених в протоколі даних, та не суперечить поясненням Особа_1, які він навів у різних документах, а саме: у заяві до Комісії він заявив, що 29 грудня 2013 року о 13 годині 36 хвилин на вулиці Богатирській, 3, взагалі не був; у поясненні Особа_1, яке знаходиться в матеріалах справи, ним вказано, що «у той час і в тому місці на зазначеному автомобілі взагалі не знаходився»; в апеляційній скарзі зазначено, що він «вказаний в протоколі час 13 годин 36 хвилин знаходився в іншому місці, а саме, по вулиці Богатирській, 8, яка знаходиться в іншому напрямку». Хоча в матеріалах справи і є аркуш про фотофіксацію з камери відеоспостереження, на цей доказ суддя Пономаренко Н.В. посилається у своєму поясненні, у постанові від 05 лютого 2014 року про накладення адміністративного стягнення

на Особа_1 на цей документ не зроблено жодного посилання, тому Комісія приходить до висновку, що цей доказ не брався до уваги під час вирішення справи.

При розгляді справи суддею Пономаренко Н.В., в порушення пункту 4 частини першої статті 278 КУпАП, при підготовці справи до розгляду питання щодо витребування необхідних додаткових матеріалів з органу ДАІ з метою усунення суперечностей між протоколом про адміністративне правопорушення та залученими до справи фотоматеріалами, не вирішено. Суддею не з'ясовано обставин фотодокументування, які мають значення для правильного вирішення справи. З урахуванням пояснення судді, яке свідчить про використання вказаного фотодокумента як доказу у справі, хоча й не зазначеного в судовій постанові, без надання оцінки цьому доказу в порушення статті 252 КУпАП не були забезпечені всебічність, повнота і об'єктивність дослідження при розгляді справи.

Вбачаються обґрунтованими й інші доводи заявника Особа_1, зокрема щодо сумнівів стосовно перебування на вулиці Богатирській, 3, 29 грудня 2013 року працівника ДПС Особа_4, яким складено вищезазначений рапорт. При цьому автор заяви посилається на відповідь Управління ДАІ ГУ МВС України в м. Києві від 20 лютого 2014 року № 10/82аз на адвокатський запит адвоката Особа_10, в якій зазначено перелік осіб, які несли службу 29 грудня 2013 року в період з 10 до 16 години по вулиці Богатирській в м. Києві. В цьому переліку працівник ДПС Особа_4, не зазначений.

У своєму поясненні суддею Пономаренко Н.В. зазначено, що під час розгляду справи вищевказаного документу не було, не долучено його Особа_1 і до апеляційної скарги, про дислокацію маршрутів патрулювання та складу працівників ДПС, які 29 грудня 2013 року несли службу по вулиці Богатирській в м. Києві, суду не було відомо, а відповідних клопотань про витребування будь-якої інформації від органів ДАІ Особа_1 не заявлялось.

Як свідчать зібрані матеріали, інформацією, долученою до заяви Особа_1, суди дійсно не володіли ні на час розгляду справи в першій інстанції, ні при перегляді постанови апеляційним судом. Клопотання про долучення цього доказу особою, яка притягувалася до адміністративної відповідальності не було подано. Однак, виходячи з вимог статті 280 КУпАП, обов'язок з'ясування обставин, що мають значення для правильного вирішення справи, покладено на орган (посадову особу), яка розглядає справу про адміністративне правопорушення, тобто у даному випадку – на суд.

Тому за наявності грубих порушень закону з боку працівників ДАІ, а саме при складенні протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи і суттєвих розбіжностей (протиріч) між ними, суддею Пономаренко Н.В. в порушення указаної законодавчої норми та всупереч передбаченим статтею 245 цього Кодексу завданням провадження в справах про адміністративні правопорушення відповідних заходів для всебічного, повного і об'єктивного з'ясування обставин справи, вирішення її в точній відповідності із законом, не вжито.

У долученому до справи поясненні Особа_1 зазначено, що під час руху 29 грудня 2013 року в автомобілі на передньому пасажирському сидінні в зазначений час перебував громадянин Особа_2, який може підтвердити той факт, що жоден працівник міліції їх не зупиняв і на прохання суду Особа_1 виразив готовність надати паспортні дані зазначеної особи для виклику в суд. Пояснень Особа_2 у справі немає.

Суддею Пономаренко Н.В. у постанові безпідставно зазначено, що Особа_1 «не привів свідків для допиту в судовому засіданні, не вказав їх прізвищ навіть у своїх письмових поясненнях, долучених судом до матеріалів справи», що не відповідає наявним у справі матеріалам, адже про Особа_2 заявник зазначав. У поясненні суддя також зазначає, що Особа_1 на неодноразові пропозиції суду повідомити про осіб, які можуть бути викликані та допитані судом як свідки, а також зробити відповідні запити, ніяких клопотань не заявляв.

Відповідно до змісту статті 278 КУпАП, підготовка до розгляду справи включає, зокрема, витребування органом (посадовою особою) необхідних додаткових матеріалів, і цей обов'язок лежить у даному випадку на судді, і не залежить від наявності клопотання особи (порушника), а тим більше, коли на свідка особа вказує у своєму поясненні і зазначає, що може надати його дані для виклику до суду. Такий же обов'язок лежить на судді і на стадії розгляду справи, адже, відповідно до статті 280 КУпАП, саме орган (посадова особа) зобов'язана з'ясувати обставини, що мають значення для правильного вирішення справи, у тому числі, чи було вчинено правопорушення, чи винна дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності тощо. Ігнорування можливості отримання доказів (пояснень свідка) свідчить про упередженість судді при прийнятті рішення у відношенні Особа_1.

При обранні санкції статті 122-2 КупАП України суддя, використовуючі дискреційні повноваження, при відсутності обтяжуючих обставин, обрала більш суворий вид адміністративного стягнення - позбавлення права керування транспортними засобами. Відповідно до статті 122-2 КУпАП, невиконання водіями вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу тягне за собою накладення штрафу від дев'яти до одинадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами (стаття 23 КУпАП).

Стосовно твердження судді Пономаренко Н.В. в письмових поясненнях про доведення вини особи у вчиненні адміністративного правопорушення закриттям провадження в справі судом апеляційної інстанції згідно ч. 5 п. 1 ст. 247 КУпАП України, Законом України «Про недопущення переслідування та покарання осіб з приводу подій, які мали місце під час проведення мирних зібрань, та визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України»

№743-VII від 21.02.2014р. визначено, що учасники мирних зібрань звільняються від відповідальності за вчинені адміністративні правопорушення. На момент розгляду справи апеляційним судом постановою суду першої інстанції не набрала законної сили та, згідно презумпції невинуватості, особа не вважалася такою, що вчинила адміністративне правопорушення. Особа_1 було звільнено від адміністративної відповідальності без визнання його винним у вчиненні правопорушення судом апеляційної інстанції.

Пленум Верховного Суду України у постанові від 23 грудня 2005 року № 14 «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті» звернув увагу судів на неприпустимість спрощеного підходу до судового розгляду справ про адміністративні правопорушення на транспорті та ігнорування прав осіб, яких притягають до відповідальності.

Як зазначено у постанові Пленуму Верховного Суду України від 13.06.2007 року № 8 «Про незалежність судової влади» суди та судді у своїй діяльності не завжди керуються виключно Конституцією та законами України, піддаються протиправному впливу посадових осіб органів державної влади, суб'єктів політичної діяльності, допускають безкарне втручання у вирішення судових справ, що завдає істотної шкоди демократичному конституційному ладу, правам і свободам громадян, інтересам суспільства та держави. Таким чином, суддя Пономаренко Н.В. невиконанням покладених на неї професійних обов'язків під час гострого соціального конфлікту в Україні з 21 листопада 2013 року по 22 лютого 2014 року завдав істотної шкоди демократичному конституційному ладу, правам і свободам громадян, інтересам суспільства та держави.

Ураховуючі відсутність негативних наслідків для заявника, Комісія вважає, що за допущені порушення при розгляді адміністративних матеріалів стосовно Особа_1 суддя Пономаренко Н.В. повинна бути притягнута до дисциплінарної відповідальності, оскільки в її діях наявні ознаки дисциплінарного проступку. Член Комісії Кармазін Ю.М. при ухваленні висновку виявив бажання викласти окрему думку.

Відповідно до статті 85 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», дисциплінарне провадження стосовно суддів місцевих та апеляційних судів здійснює Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

На підставі викладеного, Комісія, керуючись пунктом 4 частини 1 статті 3, частиною 3 статті 7 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» та пунктами 6.7 – 6.9 Регламенту Комісії,

ухвалила:

визнати в діях судді Шевченківського районного суду міста Києва Пономаренко Наталії Василівни наявність ознак дисциплінарного проступку та

направити висновок з матеріалами перевірки до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для розгляду та прийняття рішення

Головуючий:

В.Р. Мойсик

Члени Комісії:

П.В. Варишко

М.В. Галабала

М.Ю. Лавренюк

Я.В. Мачужак

К.І. Смирнова

М.М. Соловйова

С.О. Щотка